

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoeală ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nr. 9401/1918 Plen.

Circulară

cătră membrii ordinari și extraordinari ai sinodului protopresbiterial ort.-rom. din tractul Câmpenilor

Prin ordinul consistorului arhidiecezan din 6 Septembrie 1918 Nr. 9401/1918 Plen. fiind încredințat cu îndeplinirea alegerii de protopresbiter în tractul Câmpenilor, în temeiul §§-ilor 14, 15 și 16 din regulamentul de procedură, prin aceasta convoc comitetul protopresbiterial la ședință pe ziua de *Mercuri*, 26 Iunie (9 Iulie) a. c. după amiazi la ora 6, în cancelaria oficiului protopresbiterial, spre a constata calificațiunea candidaților și a compune lista de candidare; iar pe ziua următoare *Joi*, 27 Iunie (10 Iulie) a. c., convoc sinodul protopresbiterial electoral în locul central Câmpeni, anume în sf. biserică. Serviciul divin se va începe dimineața la orele 9, iar după terminarea aceluia se va deschide ședința sinodului electoral.

Sibiu, 25 Mai (7 Iunie) 1919.

Lazar Triteanu m. p.,
asesor consistorial.

In vederea marelui consiliu de coroană

— Revendicările naționale române. — Controlul minorităților. —

Organul oficios *Viitorul*, al guvernului din București scrie, în ajunul marilor hotărâri ce va lua România, următoarele:

Pentru acei cari cunosc situațiunea, două sânt problemele care pot să provoace protestarea României: prima este *problema teritorială*, pe care nu am înțeles a fi rezolvită de cât în cuprinsul neștirbit al tratatului dela 4 August 1916; — iar a doua problemă este a *controlului minorităților*, care a provocat protestarea hotărâtă a dlui Ion I. C. Brătianu din ședința secretă dela 31 Mai a Conferinței de la Paris.

În chestiunea teritorială, prin urmare, Alianții nedând satisfacție integrală revendicărilor naționale ale României, *nesocotesc un tratat*, semnat cu noi de cele patru mari puteri; ear în chestiunea controlului minorităților, schimbă principiul Wilsonian al auto-determinării, eludând astfel garanțiile necesare unei mai bune distribuiri a dreptății.

Din nerespectarea tratatului de la 4 August 1916 de către aliați, a pornit pe deoparte greșeala de a fi lăsat pe sârbi să ocupe Bănatul și să le dea astfel spe-

ranțe deplasate, și pe de altă parte cealaltă greșală a fixării zonei noastre neutre la Murăș cu prilejul armistițiului din Noiembrie, tot împotriva revendicărilor aceluia tratat.

Complicând aceasta cu controlul minorităților și cu problema tranzitului și comerțului, născută din interesele speciale economice ale celor mari, s'a creiat situația rea din prezent, în care România, prin factorii ei hotărâtori, va avea acum să ia o decizie într'un sens sau altul.

Hotărârilor ce se vor lua la București în curând, vor urma cum e și firesc, și măsurile corespunzătoare.

Intâmpinarea Regelui și Reginei la Săliște (Ardeal)

Cuvântare rostită la 1 Iunie 1919 în Săliște de dr. I. Lupas

Sire,
Mărită Doamnă!

Ziua aceasta măreață, când poporul nostru din Săliște și satele învecinate are prilejul nespus de fericit și unic de a se putea închina cu smerenie și credință în fața Maiestăților Voastre, în care vede întruchiparea dorințelor sale seculare după unitatea și libertatea națională, este clipa cea mai minunată în viața poporului nostru de pe aceste plaiuri: clipa răsplătirii și a izbăvirii din întunerecul suferințelor milenare.

Poporul nostru ar dori să rămână veșnică această clipă sfântă, și dacă ar fi cu putință, să se oprească acum curgerea timpului, după cum s'a oprit odinioară curgerea Iordanului, ca să treacă preoții cei ce purtau sicriul legii... Atât de mult a așteptat să vadă luminatele fețe ale Maiestăților Voastre și să se poată încălzi de razele iubirii părintești, pe care o revărsați cu dărnicie asupra tuturor fiilor națiunii române. Simțim cu toții ce realitate frumoasă cuprinde mărturisirea Maiestății Voastre că ați venit la noi să cunoașteți pulsul vieții sufletești a poporului nostru și să vă bucurați împreună cu poporul. Cuvintele pline de iubire pe cari ni le-ați spus Maiestățile Voastre eri în Sibiu, vor rămânea ca niște săminte de aur adânc întipărite în lespeda inimii noastre.

Ca preoți, datorita ne silește a fi totdeauna în strânsă contopire cu viața sufletească a poporului și a cunoaște pulsul acestei vieți în orice împrejurări. Vă putem deci asigura că între milioanele de cetățeni credincioși peste cari v'a învrednicit

bunul Dumnezeu a întinde stăpânirea ocrotitoare a Coroanei Române, fiii poporului nostru din Transilvania vor fi totdeauna cei mai devotați, cei mai loiali, cei mai strădalnici și mai jertfitori. Fiindcă își dau perfect sama câtă deosebire este între binecuvântata stăpânire românească a Maiestății Voastre și între intoleranta cărmuire străină, ale cărei lovituri păgânești le-au răbdat timp atât de îndelungat cu răbdare de mucenici.

Înțeleptul Solomon ne spune că «precum pornirea apei, așa *inima Regelui este în mâna lui Dumnezeu*: ori încotro va vrea să o plece, o pleacă». Sântem datorii a roști și cu acest prilej, cum vom roști deapururi, mulțămitea cea mai ferbinte cătră Dumnezeu părinților noștri, cătră Părintele luminilor, căci s'a milostivit a pleca inima Maiestății Voastre spre desrobirea neamului nostru și spre înfăptuirea unității noastre naționale.

Toț astfel vom roști fără încetare și cuvântul de mulțămită nestânsă cătră înțeleptul nostru Rege și cătră mărita noastră Regină, căci n'au pregetat a îmbrățișa cu adevărată dragoste și cu un eroism ce nu se înpăimântă de nici o jertfă cauza sfântă a neamului nostru atât de mult încercat. Și n'au lipsit a pune în lucrare toate însușirile și darurile minunate, cu care i-a binecuvântat Dumnezeu, numai și numai în serviciul scopului măreț de a asigura desvoltarea pașnică, ordinea și fericirea pe sama tuturor cetățenilor credincioși, cari luptă cu vitejie și se jertfesc pentru apărarea Tronului și a patriei în aceste timpuri înviforate.

O pornire de nobilă emulațiune se ivește acum între cetățenii cei vechi și cei noi ai patriei române. Toți împreună se vor silii a contribui prin ce au mai bun la consolidarea patriei și nu vor lipsi a aduce jertfă curată pe altarul iubirii de Rege, de neam și de țară. În acest întreit sentiment se vor contopi milioane de suflete credincioase, clădind împreună o nebiruită cetățuie de apărare împrejurul iubitului nostru monarh.

Sire,

Frații noștri din Basarabia v'au numit *Regele țărănilor*, fiindcă în cunoștința deplină a frumoaselor însușiri, cu care a înzestrat bunul Dumnezeu țărănimea română, Maiestatea Voastră ați luat în cursul celor mai grele încercări din timpul răboiului, părinteasca hotărâre de a-i face pe toți de o potrivă părtași tuturor drepturilor și libertăților, pe care un stat condus cu înțelepciune le poate acorda cetățenilor săi devotați. Această hotărâre regală a servit și servește ca un nou în-

demn și pentru alte jertfe, câte ni se vor mai cere de acum înainte, până când Dumnezeu ostirilor, care pune capăt războaielor, «rupe arcul și sfărâmă lancea» (Ps. 46, v. 10) se va milostivi să ducă la îndeplinire dorința sfântă a Maiestăților Voastre și a poporului întreg, aceea de a fi Regele păcii, al dreptății și al iubirii.

Căci pacea este adevărata binecuvântare cerească. Dreptatea este puterea prin care se consolidează tronurile și se înalță popoarele. Iar iubirea este legătura cea mai sfântă și mai biruitoare. După cuvântul apostolului Pavel, ea este însăși *legătura desăvârșirii*.

Sire,

Mărită Doamnă!

În această *legătură a desăvârșirii* vor rămâna inimile noastre contopite pentru totdeauna cu inima părintească, atât de milostivă, a M. M. Voastre. Cu ajutorul ceresc al acestei puternice legături, întemeiate și pe credința tradițională a poporului nostru, nădăjduim a ne putea învrednici și în viitor de darul de sus, care se revarsă acum cu atâta îmbelșugare din minunata seninătate a acestei zile, și a face să se îndeplinească cuvântul Scripturii: «Dumnezeu este iubire și cei ce petrec în iubire, petrec în Dumnezeu și Dumnezeu întru dânșii».

Prin iubirea și legătura sufletească dintre diferitele pâlcuri răslețe ale neamului nostru am reușit a înfrunta toate greutățile și primejdiile trecutului, care nu ne-a îngăduit să fim toți laolaltă sub flamura ocrotitoare a mândrului nostru tricolor.

Dar Atotputernicul Dumnezeu a fost atât de milostiv față de neamul românesc: a scris tricolorul nostru în curcubeul cu care împodobește norii cerului și despre care ni spune că este semn de *legătura veșnică* între noi și El. Aici trebuie să căutăm cheia pentru deslegarea tainei: cum au putut rămâna zădarnice toate încercările dușmanilor seculari de a smulge tricolorul nostru din cosița fetelor și de la brâul flăcăilor? Fiindcă aceste încercări erau îndreptate, nu numai contra poporului nostru, ci și contra milostivului Dumnezeu, care ni-a dat acest *semn de veșnică legătură cu toți frații români: tricolorul nostru!*

Sub adumbrirea cerească a sfântului nostru tricolor și supt părinteasca oblă-

duire a M. M. Voastre nu vom conținea *toți împreună, preoți și popor*, a înălța, din straja dimineții până în noapte, rugăciunea noastră izvorâtă din credință și iubire, ca Dumnezeu milostivirii, Domnul cel tare în războaie — precum îndreaptă pornirea apelor spre mare, precum adapă pământul și face să rodească glia, — tot astfel și părinteasca iubire, de care știm că este plină inima M. M. Voastre, să o reverse ca o ploaie binecuvântată asupra poporului nostru întreg, ca toți împreună într'un gând și într'o simțire, să putem fi părtași de mila păcii și jertfa laudei, strigând din adâncul inimilor:

Să trăiască M. Sa, iubitorul nostru Rege Ferdinand I-ii!

Să trăiască M. S. încântătoarea noastră Regină Maria!

Să trăiască scumpa odraslă, principesa Ileana!

Să trăiască augusta noastră Dinastie și să înflorească în veci de toți iubita patrie română!

Primejdia unui nou război

Ziarul francez *Le Temps* scrie:

În momentul de față, numai doi aliați pot asigura Germaniei recăștigarea drumului său spre orient. Acești aliați sânt *social-democrații dela Viena și bolșevicii dela Budapesta*.

După cum pe vremuri germanii s'au folosit de bolșevismul rusesc să împartă Rusia în două, să forțeze România a semna pacea dela București și să pună stăpânire pe flota rusă din marea Neagră, tot așa și azi caută să se folosească la fel și de bolșevicii unguri, pe care îi ajută și cu bani și cu munițiuni.

Se spune că ungurii au o armată de 80,000 de soldați bine echipată și provăzută cu munițiuni din belșug. De unde aceste munițiuni? Nu este un secret pentru nimeni că ele provin dela vechea armată a mareșalului Mackensen, care pe lângă muniții a mai furnizat ungarilor și *ofițeri* de comandă.

După informațiunile oficiale, germanii adună trupe nu numai în Silezia de sus contra polonezilor, dar și în sudul Bavariei contra ceho-slovacilor. Pe de altă parte

propaganda germană face progrese uimitoare în Ucraina, unde bolșevicii sânt încurajați să încerce din nou unirea cu ungurii prin Galiția. Ear social-democrații dela Viena afectând uimirea lor față de condițiunile de pace, cer cu mai multă insistență ca oricând unirea Austriei germane cu Germania.

În fața acestor perspective ziarul «*Le Temps*» atrage atenția serioasă a celor însărcinați cu garantarea păcii și propune ca o primă condiție de ameliorare a situației: dezarmarea complectă atât a ungarilor, cât și a bulgarilor.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Acei cari fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colportă, comenta, în orce chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orce chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de război.

Nr. 3246/1919 Școl.

Notă

Stipendiștii din fondurile arhidiecezane sânt prin aceasta provocați să-și legitimizeze sporul în studii în anul școlar 1918/1919 până la 30 Iunie a. c., st. vechi. Cei ce nu se vor legitima prin trimiterea testimoniilor școlare în original sau în copie autentică, vor fi lipsiți de stipendiile avute.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan ca senat școlar, ținută la 30 Mai 1919.

Consistorul Arhidiecezan.

FOIȘOARA

Catechismul bune creșteri

— Pentru mamele noastre —

(Urmare)

VII. Anul al doilea a lui Nicușor

1. Mâncarea și beutura lui Nicușor

Copilașul poate umbla, are și câțiva dințișori. În multe case se zice: ei vezi, copilul acesta poate șede la masă, să mănânce în rând cu cei mari.

Aceasta nu-i corect. Nevasta lui Crișan n'a urmat așa. Până la etatea de un an și jumătate cea mai bună mâncare a copilului este: laptele, gris cu lapte, tăței, supă de carne. Hrana lui Nicușor este aceasta. Mai primește verdețuri fierte bine, strecurate.

Dela un an și jumătate primește primată carne, dar numai puțină și sfărmițată, ca la pușori. Lui Nicușor nici nu-i prea place, de aceea nu-i fac silă.

Mâncări pipărate nu-i dau, nici acre sau prea unsuroase. Astfel de mâncări nici pentru copiii mai marișori nu sunt potrivite.

Beutura lui e laptele și apa proaspătă. De altfel și ceilalți frațiori nu beau decât apă din izvor. Nu-i vorbă, mulți părinți au obiceiul să le dea și *beaturi spirtoase*: «Ca să mai prindă putere! Să se facă voinici ca călărașii!» Părinții cu voia își otrăvesc copiii. Căci beuturile spirtoase strică sănătatea și mintea copiilor, făcându-i greoi la învățătură.

Acum și Nicușor are loc la masă, îl deprind la ordine, curățenie. Și el mănâncă de 5 ori la zi ca ceilalți: afară de cele trei mâncări principale la 10 ore înainte de amiază și la 4 după amiază mai ia câte o mică gustare.

2. Nicușor va fi fecior voinic

Dorința și grija mamei cea mai mare a fost ca Nicușor să fie sănătos și să se desvolte bine. De aceea nu l-a giugiulit mult mult, ci la deprins și la frig și la căldură.

Natural treptat și cu socoteală. Iarna ca să-i fie cald l-a îmbrăcat cu pantalonași, cu rochiuță, apoi în picioare cu ciorapi călduroși și papucei. Primăvara ceva mai ușor, iar vara

l-a lăsat s'alerge desculț, în rochiuță și în căldurile mari chiar numai în cămeșuță.

Câte odată Nicușor pică. Se uită împrejur și dacă nu vede pe nimeni, se ridică, și se joacă mai departe. S'a întâmplat să pică înaintea mamei atunci a început să plângă. Micul ștregar voia să fie giugiulit. Mama zâmbind i-a zis:

— Sus voinice, militărește!

Nicușor s'a deprins, să nu mai pue seamă pe câte-o mică trântea, sau lovitură.

Cu apa rece încă s'a obicinuit, din bună vreme. În toată dimineața se spală cu apă rece. De două ori în săptămână ia și bae caldă de 25 grade R.

Ormazul, capul nici odată nu îl învelesc în năfrâmi; căciulă încă nu poartă; lasă să-l ajungă aerul curat.

3. Nicușor e ferit de nenorociri

În fiecare an sute și mii de copii se prăpădesc din cauza nenorocirilor provenite de cele mai multe ori din negrija și nepăsarea părinților.

Nicușor e ferit de astfel de nenorociri. În curtea lui Crișan e o ordine și o curățenie de toată minunea. Gardina dela fântână este înaltă

